

Maandag 2 december 1985

'Fuckin' whistle player, move on, keep your fuckin' head down!'

Tom Nolan drukt zijn hoofd in de natte klei en ziet vanuit een ooghoek hoe zijn commandant Pat Daly tekeergaat. *'I'll kick your fuckin' head off. Move, move.'*

Zijn wang schuurt over een scherpe steen, hij merkt niet dat bloed uit een wond stroomt, hij voelt helemaal niets meer. Met zijn laatste krachten duwt hij de kist met explosieven voor zich uit door de modder. Niet in slaap vallen, niet nu! Zijn maat Liam kreeg gisteren van Daly zo'n harde trap tegen zijn scheenbeen dat hij dacht dat het gebroken was. Nog even volhouden, de ogen niet dichtdoen, nooit opgeven!

Flarden van herinneringen schieten door zijn hoofd. Het beeld dat blijft hangen is dat van het witte, met riet gedekte huisje aan de weg van Tourmakeady naar Westport. Achter het kleine, ronde raampje zit zijn moeder. Ze is verdiept in haar breiwerk en kijkt niet op als hij over het modderige paadje naast het huis loopt, een weekendtas in zijn hand. Hij vertrekt zonder een woord en geeft haar geen kans om afscheid te nemen van haar enige zoon. Het afgelopen halfjaar heeft hij zich daar vaak schuldig over gevoeld. Hij weet echter dat ze hem nooit had laten gaan als hij haar had verteld wat hij ging doen.

In zijn tas zat niet meer dan wat kleren, een bijbel en drie fluiten. Zonder fluiten had hij het de afgelopen maanden niet volgehouden. Hij dankt God elke dag dat hij zijn instrumen-

ten nog heeft. Voor hetzelfde geld waren ze als een hoopje gesmolten metaal geëindigd in het haardvuur. Op de dag van hun aankomst sprak Pat Daly hen toe. Ze waren toegetreden tot het leger. Alle banden met het verleden moesten daarom worden verbroken. Daly liet alle tien jongens de inhoud van hun tassen uitstallen op een lange houten tafel en droeg ze op alle persoonlijke voorwerpen op de smeulende turven te leggen. Zo gingen foto's van familieleden, zilveren beeldjes ter herinnering aan de eerste communie en lievelingsboeken verloren in de vlammen. Dat Tom Nolan zijn fluiten mocht houden dankte hij aan zijn ingeving om te vragen of hij er nog een laatste keer op mocht spelen alvorens ze in het vuur te gooien. Wat hij had gehoopt gebeurde. Negen jongens en Pat Daly luisterden ademloos naar zijn vertolking van 'Four Green Fields', het lied over de zonen die de strijd van hun vaders voortzetten. 'Good lad,' zei Pat Daly. Zijn fluiten bleven gespaard.

Weer schrikt Tom omdat hij zijn ogen had gesloten. Ergens in de verte hoort hij Pat Daly schreeuwen. Zijn stem klinkt niet meer zo hard als net.

'Move, move. Keep your head down.'

Versuft richt Tom zich op om te kijken waar hij zich bevindt en waar hij heen moet. Vanuit het niets is daar opeens de knal. Een snerpande pijn in zijn gezicht valt samen met het merkwaardige gevoel dat zijn hoofd van zijn romp wordt gescheiden.

Donderdag 5 december 1985

Drie dagen later wordt Tom Nolan wakker. Het eerste wat hij voelt is een stekende pijn achter in zijn hoofd. Als hij zijn ogen opent ziet hij een non. Met een vinger op haar mond maakt ze hem duidelijk dat hij stil moet blijven liggen. Hij schrikt. Waarom hoort hij niets? Waarom praat de zuster niet tegen hem? Dan hoort hij voetstappen op de gang en gaat de deur van zijn grauwwitte kamer open. Een zwartharige man met een scherp gezicht stapt de kamer binnen. Hij heeft een witte jas aan en tussen zijn lippen hangt een sigaret.

‘Zo, je bent wakker geworden? Dat valt niet tegen. Voorlopig moet je zo stil mogelijk blijven liggen. Dat vermindert het risico op chronische hoofdpijn als gevolg van een verwaarloosde hersenschudding. Je hebt al kennis gemaakt met Clodagh, zie ik. Zij zal je de komende tijd verzorgen. Ze kan niet praten, maar ze verstaat je wel. *Good luck!*’

Tom probeert tevergeefs iets te zeggen. Met zijn rechterhand voelt hij voorzichtig aan zijn hoofd. Zijn vingers stoten niet op zijn huid, maar op stof. De zuster gaat naast hem staan en houdt zijn hand vast. Weer gebaart ze hem om stil te blijven liggen en daarna glipt ze de deur uit.

Verward probeert Tom te bedenken waar hij is. Zonder zijn hoofd te bewegen laat hij zijn blik rondgaan. Hij weet zeker dat hij deze kamer nog nooit heeft gezien. Hoe is hij hier terechtgekomen? Hoelang ligt hij hier al? Hij sluit zijn ogen en concentreert

zich op de pijn in zijn hoofd. Waar zit het precies? Aan de achterkant of toch meer bij zijn oor? Het lukt hem niet om de pijn precies te lokaliseren. Hij hoort dat de deur van zijn kamer opengaat en kijkt op. Clodagh komt binnen. Ze heeft een spiegel in haar hand en houdt die zo dat Tom zichzelf kan zien. Hij schrikt van de aanblik. Zijn hele hoofd, op zijn ogen en mond na, is in wit verband gewikkeld. Voorzichtig voelt hij met zijn vingertoppen of het klopt wat hij ziet. Behoedzaam legt hij zijn arm weer naast zich neer en ziet een slang die vanuit zijn onderarm naar een plastic zak loopt, die gevuld is met een doorzichtige vloeistof.

Zijn ogen vallen dicht en hij probeert zich te herinneren hoe hij in deze kamer is beland. Langzaam doemt er vanuit de mist in zijn hoofd een beeld op. Het is een rotsblok waarachter hij ligt te wachten. Maar waarop? Hij heeft het koud en zijn kleren zitten onder de modder. Het regent onophoudelijk. Dan schreeuwt iemand wat, waaruit Tom concludeert dat hij zijn plek moet verlaten en verder moet kruipen door het lange natte gras.

Haarscherp overziet hij het modderige terrein waar ze dagenlang in de stromende regen hebben rondgekropen. Steeds maar weer krijgen ze dezelfde opdracht: breng de kist met explosieven van de ene kant van het terrein naar de andere. Al zijn spieren doen zeer en hij kan zijn ogen niet meer openhouden van vermoeidheid. Steeds weer schreeuwt Pat Daly dat ze door moeten gaan, of juist moeten blijven liggen. De aandrang om op te staan en weg te lopen wordt steeds sterker. Toch doet hij dat niet. Het gaat om het bloed van zijn vader. Het is zijn taak om ervoor te zorgen dat zijn vader niet voor niets is gestorven. Daarom heeft hij zich gemeld bij het leger. Nu moet hij volhouden. Hij moet de strijd voortzetten die zijn vader het leven heeft gekost.

Ondanks de pijn die zijn hoofd lijkt de splijten, twijfelt hij niet aan zijn missie. Al kan hij zich niet herinneren wat er is gebeurd en waarom hij hier in een ziekbed ligt, hij weet zeker dat hij doorgaat. Zo gauw de hoofdpijn over is, meldt hij zich weer bij Pat Daly. Hij zal Pat laten zien dat hij een goede soldaat is en alles over heeft voor hun ideaal.

Eerste kerstdag brengt hij door in gezelschap van de zwijgende Clodagh, de arts Jim Finnerty en Liam, zijn maat die speciaal voor de gelegenheid het trainingskamp mocht verlaten. Van hem hoort hij wat er precies is gebeurd. Volgens Liam negeerde Tom drie keer achter elkaar de commando's van Daly. Toen Tom zich vervolgens oprichtte om rond te kijken, ging Daly door het lint. In een aanval van blinde razernij schopte hij Tom tegen de zijkant van zijn hoofd. Iedereen hoorde het gekraak van botten en vreesde het ergste. Een uur later werd Tom, die nog steeds buiten bewustzijn was, afgevoerd met een vrachtwagen. Jim Finnerty voegt daaraan toe dat de schade achteraf erg meeviel. Alleen Toms jukbeen was gebroken en hij had een flinke hersenschudding opgelopen. De arts verwacht dat Tom half januari hersteld is, al kan hij niet garanderen dat hij dan geheel verlost is van zijn hoofdpijn.

Donderdag 15 januari 1986

Onder zijn voeten voelt Tom Nolan de dunne ijslaagjes breken die zich de afgelopen nacht hebben gevormd op de zompige veengrond. Geblinddoekt laat hij zich meevoeren. Hij moet oppassen dat hij niet uitglijdt of struikelt. Harde handen duwen hem in een auto die al weggrijdt voordat hij goed en wel zit. Hij valt om en een hand op zijn schouder belet hem zich op te richten. Zijn hoofd dreunt door het gebonk van de auto die met hoge snelheid over de onverharde weg rijdt. Het maakt hem niets uit. Hij weet dat hij wordt overgebracht naar één van de belangrijkste centra van de PIRA, de Provisional Irish Republican Army. Daar zal blijken of hij lid mag worden.

Na minder dan een uur stopt de auto. Als ze nu op de plaats van bestemming zijn aangekomen, heeft de reis korter geduurd dan Tom had verwacht. Omdat zijn gevoel hem zegt dat ze noordwaarts zijn gereden, moeten ze ergens in County Mayo, of misschien Sligo zijn en niet, zoals hij had gedacht, in Donegal. Hij komt er waarschijnlijk nooit achter. Niemand weet waar het hoofdkwartier van hun leger zich bevindt, alleen de hoogste leiders.

Iemand trekt Tom aan zijn arm, zegt hem dat hij de auto moet verlaten en met zijn handen van de blinddoek moet afblijven. Tot zijn verrassing wordt hij een andere auto in geduwd, die meteen met hoge snelheid weggrijdt. De man achter het stuur

gebiedt hem plat op de bank te gaan liggen. Nog steeds heeft Tom het gevoel dat ze naar het noorden rijden. Langer dan de eerste etappe jakkeren ze over slechte wegen. Nu weet Tom wel zeker dat ze ergens in County Donegal zijn, wat ook de meest voor de hand liggende regio is voor het hoofdkwartier: verlaten, heuvelachtig en dicht bij Noord-Ierland.

Tom hoort dat de auto tot stilstand komt in een afgesloten ruimte. Autodeuren gaan open en achter hem worden andere deuren dichtgeslagen. Een man, waarschijnlijk de chauffeur, komt naast hem zitten op de achterbank en frunnikt wat aan de touwtjes waarmee de kap die over zijn hoofd zit is vastgebonden. Tot zijn verbazing ziet hij bijna niets als de kap is verwijderd. De man stapt weer uit en houdt de deur voor hem open. Tom volgt hem door een donkere ruimte en concludeert dat het inderdaad de chauffeur is. Hij schrikt als opeens een aantal tl-lampen beginnen te knipperen en daarna een fel licht uitstralen. Links in de hoek van de ruimte staat een dikke man met een kaal hoofd bij een deur. Met een knikje voor de chauffeur en een onderzoekende blik naar Tom houdt hij de deur open.

De kamer die ze betreden heeft geen ramen. In het midden staat een grote door houtworm aangevreten tafel. Boven de tafel hangt een enkel peertje van niet meer dan vijftientig watt. Aan de lange zijde van de tafel zitten twee mannen naast elkaar.

‘Tom Nolan,’ zegt de man met zwart haar en donkere ogen. Tom durft hem niet aan te kijken en mompelt bevestigend.

‘We hebben gehoord wat er is gebeurd,’ zegt de andere man met korte rode haren en een volle baard. ‘Desondanks heeft Pat Daly gezegd dat je goed bent, en gemotiveerd. We hebben je hier laten komen om afspraken te maken. Voordat we dat doen, geven we je één keer de mogelijkheid om uit te stappen. Als je dat doet, brengen we je weg en hoor je nooit meer iets van ons.’

Beide mannen achter de tafel kijken Tom strak aan. Hij heeft geen tijd nodig om na te denken. Dat heeft hij de afgelopen maand genoeg gedaan.

‘Ik heb geen twijfel,’ antwoordt hij daarom.

‘Wij hadden niet anders verwacht,’ zegt de man met het zwarte haar. ‘Luister goed. Vanaf nu ben je soldaat in de Provisional Irish Republican Army. Dat betekent dat er geen weg terug is. Je zult mensen doden, je zult misschien zelf gedood worden. Op verraad staat de doodstraf. En dat geldt niet alleen voor jezelf. Als je ons verraadt breng je het leven van familieleden tot in de derde graad in gevaar. Vanaf nu doe je wat je door ons wordt opgedragen. Is dat duidelijk?’

Tom knikt. Dit is niet nieuw voor hem. Pat Daly heeft het hun talloze keren voorgehouden, vooral na afloop van loodzware oefeningen. Drie van de acht jongens zijn daarom voortijdig afgehaakt. Maar hij niet. Zelden heeft hij zich sterker gevoeld dan nu. Vanaf vandaag gaat het echt beginnen.

‘We hebben gehoord dat je goed bent op de fluit.’

Tom reageert niet.

‘Vanavond word je naar Armagh gebracht. Daar sta je onder commando van Darragh Jennings. Je bent naar Noord-Ierland gekomen om geld te verdienen als muzikant. Als fluitspeler mag je zo nu en dan meedoen met de band Gavin, waarmee je veel in Belfast speelt. Vragen?’

Tom schudt zijn hoofd, al heeft hij geen idee wat hij zich erbij moet voorstellen. De chauffeur die in de hoek van de kamer heeft staan wachten gebaart hem op te staan en de kamer te verlaten. Even later ligt Tom weer met een kap over zijn hoofd op de achterbank van de auto waarmee hij ook gekomen is. Eindelijk kan het beginnen, denkt hij opgelucht. Is het toeval dat hij naar Armagh wordt gebracht? Dat is namelijk de stad waar zijn vader door de Britse Special Air Service in een hinderlaag werd gelokt en door een sluipschutter werd doodgeschoten.

Eerste bedrijf

Maandag 2 oktober 11.00 uur

Guido Landgraaf opent de deur van zijn studeerkamer en snuift gulzig de zilte zeelucht op die wordt meegevoerd door de straffe westenwind. Hij zal de villa in Bloemendaal missen. Over een week wordt het huis leeggehaald voor de nieuwe bewoners. Met pijn in zijn hart zal hij oostwaarts reizen. Het wordt een moeilijke laatste week van zijn oude leven. De wandelingen over het strand, het uitzicht over de duinen, het dagelijkse fietstochtje over de bochtige, golvende klinkerweg naar Bloemendaal. Over een week zullen dat niet meer dan mooie herinneringen zijn. Daar staat slechts een ongewisse toekomst tegenover. Hij heeft dit vaker meegemaakt en weet uit ervaring dat hij er slecht mee om kan gaan.

Tot de dag van de verhuizing zal hij zich afvragen of hij en zijn vrouw, Marieke van Boxbergen, een verstandige beslissing hebben genomen. Is het slim om de Randstad te verlaten en bij Deventer helemaal opnieuw te beginnen? Wordt hij op het landgoed Lankbergen gelukkiger dan hier? Wat komt er terecht van zijn voornemen om zich in alle rust over te geven aan het schrijven van een boek? Hij weet dat het zinloze vragen zijn. De beslissing is genomen en het duurt minimaal een jaar voordat hij die vragen zal kunnen beantwoorden.

Het is geen toeval dat ze naar Deventer gaan. Zijn vrouw is opgegroeid in de buurt van het landgoed waar ze zich gaan

vestigen. Dat zal de overgang voor haar gemakkelijker maken. Haar afkomst heeft zeker meegeholpen om het landgoed te verwerven. Er waren drie of vier gegadigden die de vraagprijs van zeven miljoen konden opbrengen. Het ging de verkoper echter niet alleen om het geld. Voor hem was het minstens zo belangrijk dat de nieuwe eigenaar het landgoed zou beheren in de traditie van de vijf families die er sinds de bouw van het oorspronkelijke huis in 1348 hebben gewoond. Hoewel Landgraaf geen idee heeft wat dat inhoudt, twijfelt hij er niet aan dat hij de eeuwenoude traditie op gepaste wijze kan voortzetten.

Om te ontsnappen aan zijn overpeinzingen, pakt hij het tijdschrift dat hij gisteren per post heeft ontvangen. 'Ik ben als vriend ontvangen en ga met applaus weg.' Beter had de journalist het gevoel van Guido Landgraaf niet kunnen weergeven. Het artikel in het gerenommeerde en normaal buitengewoon kritische opinieblad, is niets minder dan een lofzang. De journalist heeft een groot aantal kopstukken uit het nationale bedrijfsleven geïnterviewd en allemaal uitten ze hun bewondering voor de wijze waarop Landgraaf de fusie tussen de twee grootste energiebedrijven van Nederland en een Belgisch bedrijf heeft geregisseerd. Het samenvoegen van drie bedrijven tot één bedrijf dat internationaal meetelt, is zijn pièce de résistance, zijn opus magnum. Het bedrijf ZONNU is zijn geesteskind en de succesvolle start van het bedrijf is zijn verdienste.

Het artikel is een verademing na de aanhoudende ophef over topsalarissen van bestuurders van grote bedrijven. Mensen die hem en zijn collega's neerzetten als immorele graaiers weten niet waarover ze praten. Hij heeft een paar keer de neiging gehad om, na het lezen van weer zo'n tendentiekus artikel, de betreffende journalist uit te nodigen zijn werk een week over te nemen. Beslissen over investeringen van tientallen miljoenen, onderhandelen met de vakbonden over ontslag en overplaatsing van personeel, strategisch onderhandelen met de nationale en Europese mededingingsautoriteiten, dineren met de minister-

president om zijn visie op de internationale energiemarkt over te brengen, continu alert zijn op bewegingen in de markt, bedacht zijn op onverwachte aanvallen van de echt grote mondiale spelers. Een baan als CEO van het grootste energiebedrijf van Nederland is maar voor weinig mensen weggelegd. Allereerst moet je het kunnen; het vereist visie, inzicht, overwicht, intelligentie, overtuigingskracht en bovenal inlevingsvermogen. Daarnaast moet je het kunnen volhouden. Zowel fysiek als mentaal wordt vierentwintig uur per dag, zeven dagen per week het uiterste van je gevraagd. Alleen de allersterksten, zoals hij, houden dat vol. Het is logisch dat de markt daar veel geld voor over heeft. Schaarste drijft prijzen op, dat moet iedereen toch begrijpen.

Bovendien is de vijftig miljoen, die hij na zijn afscheid heeft opgestreken door de verkoop van zijn opties en aandelen, een schijntje vergeleken met de waardestijging van het bedrijf. Van die waardevermeerdering profiteert uiteindelijk iedere burger. Door mensen als hij kunnen banken investeren, blijft de economie draaien, ontvangt de staat belasting en kan het ABP pensioenen betalen.

Gelukkig hoeft hij zich niet langer dagelijks te verantwoorden. Over een maand is hij voor de pers niet meer interessant en nog een maand later is iedereen Guido Landgraaf vergeten. Tegen die tijd hebben Marieke en hij zich geïnstalleerd op hun nieuwe landgoed en zal hij beginnen met het verwezenlijken van zijn droom. Met behulp van alle levenservaring en wijsheid die hij in zijn werk heeft opgedaan zal hij een boek van grote diepgang schrijven. Hij zal de lezer versteld doen staan van zijn inzichten in de menselijke natuur.

Donderdag 2 november 22.00 uur

Marieke van Boxbergen slaakt een kreet. Guido Landgraaf schrikt ook, maar toont geen enkele reactie. Nooit tonen dat je bang, boos of verdrietig bent, dat heeft zijn werk hem wel geleerd. Hij ziet dat het toegangshek tot het landgoed is vernield en concludeert in een fractie van een seconde dat iemand er met een vrachtwagen of een tractor tegenaan is gereden. De rechterdeur is met geweld uit de scharnieren getild en ligt verbogen op de grond. De andere helft hangt scheef aan de zandstenen poort. Een inbraak, denkt Guido meteen. Net als een paar jaar geleden toen dieven zich op dezelfde manier toegang hadden verschaft tot hun villa in Bloemendaal. Hij rijdt zo snel mogelijk over de oprijlaan naar het huis.

Een tweede kreet van Marieke waarschuwt hem net op tijd. Hij drukt de rem van zijn Mercedes met volle kracht in en komt dankzij de ABS tot stilstand op minder dan tien centimeter van een enorm obstakel. Wat ligt daar in godsnaam? Het felle licht van de koplampen van de Mercedes wordt gereflecteerd in een wit, vormloos obstakel.

‘Een varken,’ zegt zijn vrouw met trillende stem. Haar gezicht is lijkbleek.

‘Niet één, het zijn er twee,’ stelt Guido nuchter vast. Rustig stapt hij uit om te zien of het inderdaad twee varkens zijn. Een weerzinwekkende stank komt hem tegemoet. Zijn maag trekt samen en hij moet zijn best doen om niet over te geven. Vloe-

kend stapt hij weer in de auto en trekt de deur met een klap dicht. Agressief geeft hij gas. Zand en stenen spatten op. Met een snelle stuurbeweging probeert hij om de dode beesten heen te rijden, maar hij plet toch de snuit van één varken met het achterwiel.

‘Jij ook?’ vraagt hij met een glas whisky in zijn hand. Marieke bijt op de nagel van haar pink en schudt haar hoofd.

‘Ga je de politie niet bellen?’ vraagt ze.

Guido staart naar zijn gebroken spiegelbeeld in de ruiten van de tuindeuren. Zouden de onverlaten die de varkens op de oprijlaan hebben neergelegd, vanuit de donkere tuin naar hem kijken? Hij heeft de schrik en de boosheid allang achter zich gelaten en vraagt zich af wie verantwoordelijk zouden kunnen zijn voor deze brute actie.

Nog voordat ze hun intrek hadden genomen in het landhuis was het duidelijk dat niet iedereen in Deventer en Diepenveen blij was met hun komst. Op de dag van de verhuizing kopte de *Deventer Krant* ‘Man van vijftig miljoen koopt Deventer landgoed’. Een briefschrijver riep burgemeester en wethouders op om vestiging van mensen die zich hadden verrijkt ten koste van de maatschappij binnen de gemeentegrenzen te verbieden. Een columnist uitte zijn ongenoegen over exorbitante salarissen van sommige bestuurders en vroeg zich af of iemand als Landgraaf het recht had om als buitenstaander een van de mooiste buitenplaatsen van Deventer te kopen.

De week daarop gaf Guido Landgraaf een interview waarin hij uitlegde waarom hij en zijn vrouw voor Deventer hebben gekozen. Zij willen het landgoed niet afnemen van de bevolking, maar juist in oude luister herstellen. Een groot deel van het landgoed is opengesteld voor het publiek en ook dat deel zal de komende jaren alleen maar mooier worden.

Eigenlijk is al die ophef vooral jammer voor de stad. De mensen snappen niet dat zijn komst juist een enorme impuls voor Deventer kan betekenen. Diverse lokale captains of industry begrijpen dat wel, en hebben hem al laten weten graag gebruik

te willen maken van zijn netwerk. Vanzelfsprekend heeft hij daarmee ingestemd. Het kan bijdragen aan zijn acceptatie door de Deventer bevolking. Om die reden is hij vorige week ook ingegaan op de uitnodiging om op het stadhuis kennis te maken met de burgemeester en de gemeentesecretaris. In een ontspannen sfeer ontstond een geanimeerd gesprek over wat hij voor de stad zou kunnen betekenen.

Na de goede en hartelijke gesprekken die hij afgelopen week heeft gevoerd, vallen de brute sloop van het toegangshek en de dode varkens hem rauw op het dak.

‘Je gaat de politie toch wel bellen?’ vraagt Marieke nog een keer.

‘Ik weet het nog niet. In ieder geval zal ik Geert vragen die varkens morgenvroeg zo snel mogelijk af te voeren en het hek te laten herstellen.’

Geert Hadeking is achtenvijftig en werkt al sinds zijn zestiende als tuinman op het landgoed. Een kort kennismakingsgesprek was voor Landgraaf voldoende om Hadeking te vragen zijn werk te blijven doen. In zijn loopbaan heeft hij honderden sollicitatiegesprekken gevoerd en daardoor een feilloos instinct ontwikkeld om de ware persoon achter de façade van de presentatie te zien. Geert Hadeking is betrouwbaar, kundig en toegewijd. De man moet daarom voor het landgoed behouden blijven. Om eventuele twijfels bij voorbaat weg te nemen bood Landgraaf hem vijfhonderd euro in de maand extra. Daarop zei Hadeking volmondig ja.

Zondag 19 november 7.30 uur

Guido Landgraaf zucht als hij de economische bijlage van de zaterdagkrant openslaat. ‘Belastingbetaler draait op voor winst bestuurders’ luidt de kop van een paginagroot artikel. Snel laat hij zijn blik over de letters gaan. Ja hoor, daar staat zijn naam al.

‘Een bestuurder als Guido Landgraaf is bepaald niet slechter geworden van de vorming van het bedrijf ZONNU. Zoals zoveel bestuurders beroept hij zich op de belangen van de aandeelhouders die hun vermogen zagen stijgen door de fusie. Met geen woord wordt gerept over het lot van de afgestoten verliesgevende onderdelen van het bedrijf. Daarvoor voelen zij zich niet verantwoordelijk.’

Hij staat op om een espresso te maken. De regen slaat hard tegen de keukendeur. Hij schuift het gordijn aan de kant om het eerste licht van de dag binnen te laten. Buiten vormen zich plassen op het terras. Dan valt zijn oog op een wit vlak in het bos aan de overkant van het gazon. Het lijkt een doek dat tussen de bomen hangt. Hij tuurt door de regen, maar het is te donker om details te kunnen zien. Hij ontgrendelt de keukendeur en schiet in zijn nieuwe klompen. Met een grote paraplu boven zijn hoofd loopt hij naar het witte vlak. Halverwege het gazon ziet hij wat het is: een wit laken dat met touwen tussen twee bomen is gespannen. Op de stof staat met onregelmatige, uitgelopen letters geschreven: LANDGRAAF ROT OP!

Van onder de paraplu staart hij naar het laken en laat de

impact tot zich door dringen. Mensen zijn ergens het landgoed binnengedrongen en hebben het doek 's nachts opgehangen. Hebben ze alleen dit gedaan? Waarom doen mensen dit? Gaat het om hem? Gaat het om zijn geld? Gaat het om het landgoed? Of zijn het geintjes van baldadige dorpsjongens die hem willen pesten?

Hij moet voorkomen dat Marieke het doek ziet. Dat zou alleen maar leiden tot nodeloze paniek. Waarschijnlijk houdt het vanzelf op als hij er niet op reageert. Met zijn vingertoppen kan hij net bij het doek en hij rukt het naar beneden. Hij hoeft niet hard te trekken om het doorweekte laken bij de punten af te scheuren. Hij zal Geert Hadeking vragen vandaag de touwen uit de boom te halen.

Gelukkig slaapt Marieke nog. Ongemerkt propt hij het doek in de grijze container en hangt zijn natte ochtendjas in de badkamer. Hoe langer hij nadenkt over het doek, het gesloopte toegangshek en de twee dode varkens op de oprijlaan, hoe minder hij ervan snapt. Hij kan niet bedenken wat hij moet doen. Houdt het vanzelf op? Moet hij een signaal afgeven dat hij er niet van gediend is? En aan wie dan? Hij realiseert zich dat zijn kennis van de omgeving, van de mensen die hier wonen, tekortschiet.

Twee harde tikken op de keukendeur onderbreken zijn overpeinzingen. Het is Geert Hadeking. Guido gebaart hem binnen te komen. De tuinman heeft een opgevouwen wit laken op zijn arm.

‘Deze hing bij het toegangshek,’ zegt hij.

‘Landgraaf rot op, stond er zeker.’

Geert Hadeking knikt.

‘Ik ben rondgelopen en heb nog twee andere weggehaald. Die heb ik maar in de container gestopt. Of wou u ze nog zien?’

‘Nee, gooi deze ook maar weg. Daar hing er ook één.’ Hij wijst naar het bos. ‘Zeg er vooral niets over tegen mijn vrouw.’

Geert Hadeking knikt nog een keer.